.

.МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА

НАСТАВНА ПРОГРАМА

ИНТЕРНА И ПЕДИЈАТРИЈА СО НЕГА

ИЗБОРНА

III година

ЗДРАВСТВЕНА СТРУКА

Медицинска сестра

Скопје, 2007 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: *ИНТЕРНА И ПЕДИЈАТРИЈА СО НЕГА*

1.2. Образовен профил и струка на кои им припаѓа наставниот предмет

1.2.1. Образовен профил: М***ЕДИЦИНСКА СЕСТРА***
1.2.2. Струка: З***дравствена***

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Трета

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 2 часа
1.5.2. Број на часови годишно: 72

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. *ИЗБОРЕН*

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По завршувањето на наставата по предметот ИНТЕРНА И ПЕДИЈАТРИЈА СО НЕГА, ученикот стекнува знаења, умеења и вештин и се оспособува:

- да разликува симптоми и компликации при одредени болести;
- рутински да спроведува административен и санитарен прием на болниот;
- да го тријажира болниот соодветно на заболувањето;
- да ја спроведува самостојно и рутински специјалната нега на болните од внатрешни болести;
- да го приготвува болниот од психолошки и физички аспект за интервенција и премедикација;
- да го идентификува и подготвува потребниот материјал;
- да го поставува болниот во одредена положба;
- да подготвува и испраќа биолошкиот материјал за анализа;
- да ординира припишана терапија по утврден редослед;
- да учествува во спроведување и едукација на пациенти за хигиено -диететскиот режим;
- да ги применува нормите на етичкото однесување со пациентите и нивните блиски, соработниците и претпоставените;
- да изготви план, реализира активности и презентира резултати од своја работа;
- да ги примени стекнатите знаења и умеења во функција на полагање на завршниот испит.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно совладување на зацртаните цели, потребни се предзнаења од наставните предмети : патологија, основи нега; анатомија, физиологија, биологија и практична настава.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. БОЛЕСТИ НА РЕСПИРАТОРЕН СИСТЕМ	**14**	*Ученикот*: - да ги разликува симптомите на различни респираторни заболувања; - да спроведува самостојно административен и санитарен прием и соодветна нега на болниот; - да го тријажира болниот соодветно на заболувањето; - да аплицира ординирана терапија; - да ги познава индикациите, целите и текот на изведувањето на	***Проверување*** на знаењата и умеењата за администра-тивен и санитарен прием на болен. ***Разгледување*** на примероци од лекови за болести на респираторниот систем од различни фирми. ***Задача:*** Улогата на медицинската сестра во прием и нега на болен со конкретна болест	Практична настава Интерна и педијатрија со нега - задолжителна програма

		дијагностичките методи (плеврална пункција и проба по Rivalta, бронхографија и бронхоскопија); - да помага во подготовка на болниот за дијагностичките интервенции (психичка подготовка и премедикација); - да го подготвува потребниот материјал за; - да го поставува болниот во соодветна дренажна положба за интервенција; - да асистира при интервенција; - да го спроведува земениот биолошки материјал за испитување; - да го распремува материјалот по интервенцијата; - да спроведува нега и хигиено-диететски режим по интервенцијата. - да помага во едукација на пациентот за природата на заболувањето и хигиено - диететскиот режим и вежби	на реаспираторен систем . ***Активности:*** - Распределување на задачи (пациент со конкретна болест на респираторен систем) по ученици: ***Индивидуална работа*** на ученикот: - *изработка на сопствен план за работа;* - *реализација :* административен и санитарен прием на болен; - аплицирање на терапија; - подготовки на болен за дијагностички интервенции; - подготовки на материјали; - распремување на материјалот по интервенцијата. - *Пишување на извештај од работата.*	

		на дишење во зависност од заболувањето.	- *Презентација* на согледувањата. ***Следење*** на работата и односот на учениците ***Организирање*** на дискусија: пропусти и неправилности во работата.	
2. БОЛЕСТИ НА КАРДИОВАСКУ-ЛАРЕН СИСТЕМ	**10**	- Да спроведува административен и санитарен прием на болниот; - да го триажира болниот соодветно на заболувањето; - да препознава симптоми на миокарден инфаркт; - да спроведува соодветна нега и превентивни мерки за заштита од компликации при миокарден инфаркт и срцева декомпензација: - да дистрибуира биолошки матерјал за лабораториски анализи според определени прописи; - да препознава појава на тромбофлебитис и декубитус и применува соодветна нега;	-***Проверување*** на претходно стекнатите знаења и умеења за административен и санитарен прием на болен. -***Набљудување*** и упатување на ученикот при: земање на излачевини и нивна контрола, апликација на терапија по одреден редослед. ***Мерење*** на крвен притисок на определени временски интервали; - регистрирање на податоците во табели; - дискусија по табелите. ***Проверување*** на оспособеноста на учениците за апликација на диуретици	Практична настава Интерна и педијатрија со нега - задолжителна програма

		- да мери крвен притисок; - да следи диуреза и дефекација; - да аплицира ординирана терапија - да помага во едукацијаима на болен во однос исхрана и стил на живеење.	и лаксантни средства. ***Организирање*** на дискусија на тема: превентивни мерки и хигиено-диететски режим како заштита од компликации.	
3. БОЛЕСТИ НА ОРГАНИТЕ ЗА ИСХРАНА	**12**	- Да спроведува административен и санитарен прием на болниот; - да го трјажира болниот соодветно на заболувањето; - да ги разликува симптомите на различни заболувања на органите за исхрана; - да набројува основни симптоми на компликации (мелена, хематемезис, перфорација); - да го подготвува потребниот материјал за интервенција: (инструментите, дезинфекционите средства, реагенси и стерилен завоен материјал); - да го поставува болниот во соодветна положба за интервенција;	***Задача:*** Улогата на медицинската сестра во прием и нега на болен со конкретна болест на дигестивниот систем**.** ***Активности:*** - Распределување на задачи (пациент со конкретна болест на дигестивниот систем) по ученици: ***Индивидуална работа*** на ученикот: - *изработка на сопствен план за работа;* - *реализација :* административен и санитарен прием на болниот; - аплицирање на терапија;	Практична настава Интерна и педијатрија со нега - задолжителна програма Микробиологија и инфектологија со нега

		- да асистира при интервенција; - да применува контрасни средства при рентген снимања; - да познава постапка за аплицирање на лаксантни средства и прочистителна клизма; - да го познава текот на изведувањето на дијагностичките методи: гастроскопија, ректоскопија, колоноскопија и биопсија на црн дроб; - да го спроведува земениот биолошки материјал за испитување; - да стекнува навики за распремување на материјалот по интервенцијата; - да помага во упатување на пациентот во хигиено – диететскиот режим.	- подготовки на болен за дијагностички интервенции; - подготовки на материјали; - асистирање при терапевтски интервенции; - распремување на материјалот по интервенцијата. - *Пишување* на извештај. - *Презентација* на согледувањата. ***Следење*** на работата и односот на учениците. ***Организирање*** на дискусија: диетата како превентива и терапија при определени болести на дигестивниот систем.	
4. БОЛЕСТИ НА УРИНАРЕН СИСТЕМ	**10**	- Да спроведува административен и санитарен прием на болниот; - да го трјажира болниот соодветно на заболувањето;	- ***Проверување*** на стекнати знаења и умеења во однос на: симптоми на болеста; административен прием;	Основи на нега. Практична

		- да набројува симптоми на одделни органски системи како резултат на уремија; симптоми на уремична кома; - да познава постапка на прва помош при анурија; - да спроведува соодветна нега на пациентот зависно од болеста; - да аплицира ординирана терапија - да ги познава индикациите, целите и текот на дијагностичките методи: одредување диуреза, креатинин, клиренс тест и пиелографија; - да мери и контролира телесна тежина; - да го подготвува потребниот материјал и болниот за дијагностичките интервенции; - да го поставува болниот во соодветна положба за интервенцијата; - да ја познава улога на медицинска сестра при определена интервенција; - да го распремува матерјалот по интервенцијата; - да го спроведува земениот биолошки матерјал за испитување; - да помага во упатување на пациентите во хигиено-диететскиот режим при хронична бубрежна инсуфициенција.	однос медицинска сестра пациент; подготовка на пациентот, работното место и материјалите за аплицирање на определена метода или третман. ***Дискусија*** за потребни инструменти и матерјали, подготовка и премедикација на пациентот. ***Набљудување и контрола*** на работа на учениците при примената на одредени дијагностички методи.	настава II и III година Интерна и педијатрија со нега Хирургија со гинекологија и акушерство со нега

5. БОЛЕСТИ НА ЕНДОКРИН СИСТЕМ	**10**	- Да спроведува административен и санитарен прием на болниот; - да го тријажира болниот соодветно на заболувањето; - да ги разликува симптомите на различни заболувања на ендокриниот систем; - да го сфаќа значењето на хигиено-диететскиот режим во функција на лекувањето на шеќерната болест; - да одредува гликемија; - да подготвува и аплицира ординиран инсулин; - да спроведува соодветна нега на болен и превзема постапки за спречување на компликациите; - да спроведува соодветна нега и исхрана на коматозен болен.	- ***Проверување, коригирање и вреднување*** на работата и односот на ученикот во сите фази (прием, нега на болен, подготовка за медицински третман и апликација). - ***Апликација*** на терапија по одреден редослед. - ***Дискусија*** за третманот на болен со компликации од шеќерна болест и заштита од компликации. -***Контролирање*** на примената на превентивни мерки за спречување на компликации кај шеќерната болест. ***Организирање*** дискусија за значењето на спроведувањето на хигиено диететскиот режим кај шеќерната болест.	Практична настава Интерна и педијатрија со нега Хирургија со гинекологија и акушерство со нега
6. БОЛЕСТИ НА ХЕМАТОПОЕЗЕН СИСТЕМ	**16**	- Да спроведува административен и санитарен прием на болниот; - да го трјажира болниот соодветно на	- ***Проверување, коригирање и вреднување*** на работата и односот на ученикот во сите	. Практична

		заболувањето; - да спроведува соодветна нега на пациентот; - да аплицира ординирана терапија; - да ги познава индикациите, целите и текот на изведувањето на стернална пункција; - да го приготвува болниот за дијагностичките интервенции; - да го подготвува потребниот материјал за интервенција; (инструменти, дезинфекциони средства, реагенси и стерилен завоен материјал); - го поставува болниот во соодветна положба за интервенцијата; - асистира при интервенција; - го спроведува земениот биолошки материјал за испитување; - да го распремува материјалот после интервенцијата; - да спроведува нега и хигиено-диететски режим кај болен.	фази (прием, нега на болен, подготовка за медицински третман и апликација). ***Спроведување*** на стернална пункција: - поставување на пациентот во соодветна положба ; - асистирање; - спроведува земен биолошки матерјал; - распремување на матерјалот по завршената дијагностичка постапка. ***Изработка на самостојна задача*** - *Дискусија* за целта и начинот на реализација на поставената задача. - *Поделба* на задачи по ученици. - *Самостојна работа*: - *изработка на сопствен план за работа;*	настава Интерна и педијатрија со нега

			- *реализација :* административен и санитарен прием на болен; - нега на болниот; - аплицирање на терапија; - - подготовки на болен за дијагностички интервенции; - подготовки на материјали; - распремување на материјалот по интервенцијата. - *Пишување на извештај.* - *Презентација* на согледувањата. ***Организирање*** на дискусија: како да го подобриме квалитетот на нашата работа и односот кон пациентите?	

4.2. Наставни методи и активности на учење

Согласно зацртаните цели и дидактички насоки во наставната програма, за реализацијата на наставата по предметот ИНТЕРНА И ПЕДИЈАТРИЈА СО НЕГА се користат методите на активно учење и поучување и учење преку работа.

Активности на ученикот: набљудува, подготвува материал и пациент, аплицира пропишана терапија по налог на лекар, администрира и евидентира под надзор, изградува и развива позитивни ставови во контактите со пациентите, нивните блиски и соработниците.

Активности на наставникот: планира, организира, подготвува, објаснува, демонстрира, покажува, контролира, инструира, коригира, поттикнува, мотивира, вреднува, воспоставува позитивна педагошка комуникација.

4.3. Организација и реализација на наставата по предметот

Предметот интерна и педијатрија со нега е застапен во наставниот план со неделен фонд од 2 часа ии ма третман на изборен предмет во функција на завршен испит. Наставата се реализира како стручно – теоретска и како практична настава. Часовите за практични активности не се издвоени како посебни часови во распоредот и нивната распределба и организација ја прави наставникот соодветно на условите, потребите на учениците и барањата на наставната програма.

4.4. Наставни средства и помагала

Ефикасноста на содржините од овој наставен предмет е условена со користење на : фантом модели, болнички кревет, постелнина, болничка облека како и разновиден медицински материјал,инструменти и апарати соодветни на остварувањето

на зацртаните цели на Програмата. По можност, активностите треба да се реализираат во соодветна установа и реална средина и ситуација.

4.5. Литература за наставникот и за учениците

- учебник, практикум, дидактички матеијали подготвен од страна на наставникот или од учениците, медицински атлас и други извори на информации;
- дополнителна литература за наставниците: стручна литература од предвидените области и литература од областа на дидактиката.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГНУВАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Вреднувањето на напредувањето и на знаењата на учениците се врши континуирано во текот на целата учебна година. При оценувањето се зема предвид активноста, ангажираноста, интересот, залагањето, теоретските знаења од соодветната дисциплина и нивната практична примена, прецизноста и умешноста во работењето, односот кон пациентите, соучениците, персоналот и средствата за работа.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Покрај условите пропишани со Закон за средно образование, наставникот треба да ги поседува и следните персонални, професионални и педагошки карактеристики: да е физички и психички здрав, да нема говорни мани, да е комуникативен, да ја сака педагошката работа, да е добар организатор, креативен и подготвен за примена на иновации во воспитно-образовната работа.

6.2. Стандард за наставен кадар

Изборната настава по предметот интерна и педијатрија со нега ја реализираат кадри со:

- Студии по медицина
- Висока медицинска школа
- Виша медицинска школа

Наставниците треба да имаат педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

6.3. Стандард на простор за наставниот предмет

Настава се реализира во училишните кабинети (основи на нега, анатомија и физиологија и други) и во соодветни здравствени институции.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: мај 2007 година

7.2. Состав на работната група:

1. Гордана Донева Атанасоска, советник, Биро за развој на образованието. Скопје
2. Д-р спец. Марина Цветкова, наставник, СМУГ С "Д-р. Панче Караѓозов", Скопје
3. Сунчица Ивановска, наставник, СМУГС "Д-р. Панче Караѓозов", Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

8.1. Датум на започнување: 1.09.2007 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програмата по ИНТЕРНА И ПЕДИЈАТРИЈА СО НЕГА (изборна настава) ја одобри министерот за образование и наука со решение бр. 11.4631/22 од 21.06.2007 година.